

7/5/1655
8

Underdännigke Supplication fraa Bergen Bye och Menighed

Eftersom Bergum Byes Borgerschaff
offte underdännigke haffuer supplicerit
och beklaget, at de paa handel och voring
er meget besuecket och det em store dell
fornedlet fremmedes iloenglige handell,
som baade inod loengen och privilegieme
udfoer feede vare paa haffuerne under
Thralastis forboedning. Huilket vare ingen
andensider kunde udfoeris kund for kiobsk
deru, hvor aff borgerschabet hoffde voring,
som nu nu aff fremmede bebages; Thill sliq
gehurdelig misbrug at affverge, undersoat-
terne till frembtarff och for forfrummelse
i deris voring och hans Kongl: Mayt^t paa thold
och Resighed til werkelig fordull, under-
dännigke begieres;

1

All de fire søelehne som eigentlig och
med ald Rekke effter Bergum Byes privile-
gier hører til fællidty handell, imellumb Ber-
gen och Thruindhiemb borgere huilket Ber-
gum Bye dog nu nogen tid haffuer verret
forhindret, med em dom de Thruindhiemb-
sche Anno 1602 haffuer forhuerffuet, och de
dumb dog icke der effter haffuer forholdit
med samme lehne self at forsiuffne och
providere, muss nu mest seher ved frem-
mede, som bager voring fraa Borgerschabet
Muss dersom Bergum Byer udi de fire søe-
lehne, nemblig Rombdall, Vormær
Faessen och Wimmudall med de Thruindhiemb
sche Byger igien udi Bergumhus lehne fr
handtede effter gammel schick och begge

byens privilegier, daa schulle ald jummed och
 ulöuglig handell med tidendempis, och weringen
 til begge Byens^h Børgerschaff humwendes

2. Begieris underdannigsten at iudi Bergum
 enn salt Compagnie maatte anrettes, hülkeh
 Compagnie sielt allenne, ^{enten} wed Tegern
 eller Pragtschibe att spansch och fransk
 salt som landet behöffuer Nordenfildtz, fraa
 Lindesnes och saa witt sonderis privilegier
 sig skraeker künde i med för.

3. Och Effterdi iudi Bergenshus^h Lehun falden
 gandsche Rings^h brolast, och til hüs salt som
 landet i förbigiengelig behöffuer, och fraa Spa-
 nien maan henbis, icke künde bekommes saa
 mange bord som der til förnöden giöris, hülkeh
 salt handell Fingentünde künde omboris för
 fischriet schyed. Der för underdanniget Be-
 giers at för^m salt Compagnie maan naadiget
 tillades och för under, hüs brolast her nor-
 denfildtz falden tilkiöbfs för betalling,
 ligesaa höyt som di aff fremmede haffuer
 bekommet, teller saa som^{di} aff gode mend eller
 commissarier künde traekke, huad dem effter
 leffuerendtz paa wisse förordnede ladepladzer
 der för schulle giffuis och betalles. Wed
 hülkeh midter^h du affte paa klagte frem-
 mede handell som borgerschabet i kiöbsbedur-
 ne paa wering fördriffuer affschaffes, och
 alle feede varer föris til kiöbstaden effter
 Löngen och privilegierne, Kongl: Maytt^h til
 wrehulig profit paa balden och Børgerscha-
 bet til bedre wering

4. Begieris och underdannigste, att Kongl.
 Maytt^h naadigets wilde giöre undersøkerne
 nogen Schonsell paa tholden, eller i andre maa-

der bevisse undersaatterne nogen frihed, saa-
 som i di voris forige aller naadigste dattig och
 hoylofflig here och konning Christian
 den firdes tid som naadigt haffde fründt
 undersaatterne ^{en} bredt dull frihed paa
 skolden, hülchet nu icke kand präiudicere
 thraetaberne /: Kemblig at fremmede icke schil-
 le giffue mere bold ^{en} end undersaatterne: / Eff-
 tersom Bergens Rye i di thraetaberne ^{er} Except:
 Och dutil haffuer Bergens Rye till hans kongl.
 Mayt: och Rigez thieneste altid i di hörsomste
 maade som brae och lydige undersaatler allens
 draget ald thyngeell och besüering, och de
 contorseche der mod er gandsche fri och adelis
 ingen thieneste beviser, och haffuer dog lige-
 saa stor frihed i landet att handte och wandte
 som Kongl: Mayt: ^{en} egen undersaatler, herudi for-
 moedis allermunderdaniget, at hans kongl: Mayt:
 sine ^{en} egen undersaatler fremt for fremmede
 naadigste ansehr, ^{en} end her foruden confidens-
 rende dnd store tilighed som skolden er store
 i di Bergen ^{en} end i di Dannemarch udgiffuis,
 och lige naade undersaatterne lade nyde.

5. Och Efftersom de Tydsche ved Cantorit nu
 megit mere end nogen tid tager adschillige
 fremmede schibe fraa Thydsche Oeeder, som
 ingen skiffue frihed eller geseller haffuer
 ved Cantorit och samme fremmede schibe
 som kand vere ladde med korn och andet,
 och til de Thydsche geseller reommanderit
 at forhandis hülche schibe de annammer
 i di deris protest och ligger demomb offuer
 for Cantorit och indsetler deris ^{en} egen korn
 maaller at udmaalle hülchet skider tuert
 imod Ryens gamle och nye priuileger,

hvoromb itzige allernaadigste hene och kon-
ges kreff formeder, at de thydsehe maa icke
bage fremmede schibe som icke er includerit
inder deris frihed inder deris portet.

Byens gamle priuilegier formeder, at maal-
lerne och ~~Aragerne~~ ^{Aragerne} som alle fremmed öll och
goetz schulle schulle vrage och maale forordnis
och bevilgis aff Byens öffrighed.

Flem wegt maal och maade som de thyd-
sehe maa bringe schall aff Byens öffrighed
dem leffueris och Rettis.

Dehli uanset tager de thydsehe fremmede
schibe, som icke haffuer stüffe eller selschab
med Contoit inder deris frihed, och meget
drickelig udüiser Byens edsoerne maallere
med stadzens maall, och indecker deris Egum
maaller och lader saa siden onlöbe at selge
och udprange de vare som ellers em fremmede
Bürde sielff anbyde och selge til Bergeme,
noch effen priuilegierne ligge tidi fiorden dage,
förind de thydsehe noget sielf med dennomb
maa kiobe, och i saa maader tager neringen
fraa det fattige borgerschab, ~~hvorfor~~ ^{hvorfor} in-
derdanigste Regier, at hans kongl: May^{tt}: ^{er} ~~er~~
nu ved en Mandat vilde naadigst forleyde, at
ingen schibe som kom fraa de thydsehe steder
maa anbagis ved Contoit, förind de paa Vaagen
och ved Strandu, som Bergem och undersøat-
terne med deris schibe ligger, deris kom och goetz
haffuer lastid och forhandlet effen priuilegi-
erne och aff Byens edsoernes maaller, med
stadzens ~~bunde~~ ^{bunde} er udmaalit, och hüs korn
och störtgotz som til Bergem ankommer
och indforis vere sig Cantorschus eller hüent
det och tilhöer, med stadz bunde, och ed-

soerne maallere at udmale; Siden naar Schi-
bene saaledes er loestet, kunde de offuerlegge
for Conbrist eller hior domb loester, huileket
er Kongl: Maytt, naadigt tilladtes, de Straal-
sunder meddel upraetudicertig

2

Effer som de Thydsche Scheder, som haffuer
frihed at hande til Bergum, deris priuilegier
bestaar allene derudi, at de som vilde kiobslaa
och hande till Bergum schulle udruds och
uendsette Nordlandene, och deris kiobsuener
som hoedis ved Conbrist ^{eller} Bergum, haffuer icke
nogen frihed at hande videre end med Nor-
farrerne, och hior goetzy och vare de sig aff Nor-
farrerne tilhande, igien Schicke och beschike
till deris herschaber i de Thydsche Scheder

Dette uanseet, daa foretager sig de Thydsche
kiobsuener andern fremmede och udruds
sche handel, som med Schicke at fragte paa Hol-
land och Spanien, och igien her i landet
under stederns frihed, ligger och udranger
iblandt undersaettern, och derud betager
Kongerschabet deris noering, hiorfor paa det
underdanigke begieris Eders Kongl: Maytt: till
Eders Kongl: Maytt: igen undersaettern och Kon-
geris noerings erholdelse, vilde naadigt for-
biude, at de Thydsche ved Conbrist icke schulle
maa fragte Schicke paa Holland eller Span-
nen, och i saa maader betage Kongerne deris
noering, videre end deris priuilegier ^{egen-}
lig domb tillader och formelder, ^{end} ~~end~~
med faetori at bruge fremmede schibs fragt-
ning eller nogen anden schibs anliggelse
ved Conbrist end de som deris eiger ere
och Ribblig derbill hior.

6 mangler?

7

Befinder sig underschedlige fremmede

kiöbgeseller, under de tysche steders frihed
 ved Contorit sig at opholde, och bruger deris
 egen handell, och icke haffuer nogen her-
 schab, huoraa til foren er klaget; at samme löse
 geseller ved deris tilböglig handel, betager borger-
 schabet deris noring, huorfor Kongl: Mayth naa-
 digste in Anno 1642 loed forordne; at de contorse
 aallig schulle aff ier leffuere en Richtig forsig-
 nelse paa alle de som höre under deris frihed,
 alligenel opholdu sig slige geseller och raffugif-
 fuer en herschab i di de tysche steder, som
 aff icke kiendest, och dera forciqnelse som
 aff ier leffueris, lydir ichüm effter anngiffning,
 ligesom Eldermanden eller deris secreterer icke
 sielf wisse paa hüm de tiener eller tilhöre;

Derfor begieris i underdanigst, eders Kongl: Mayth ~~at~~
 med en mandat naadigst wille lade byde, at alle de
 geseller som sig ved did tysche Contor op-
 holder och handel bruger; schulle paa de pri-
 uiligetide steders öffrighed haffue Richtig tes-
 tificat for Bergen Byes öffrighed at frembüise
 hüm de tiener och tilhöre som til deris han-
 del schulle stuan, Om nogen aff undersaabterne
 kommer hans dennomb for cort, och hüm som
 icke slige Testificat haffuer at frembüise
 schulle icke stedis ved Contorit at opholdis,
 men tilbalis paa deris gaedtes forbydelse,
 effter priuilegierne

8. Och efftersom Bergen Byes Borgere er denn
 handel med undersaabterne i Bergenhus lehn
 allene föründe effter dind tysche forhand-
 ling 1642, daa paa dit at almüffuen och alle
 sig derudi kunde se icke och förholde; Begieris
 underdanigste hans Kongl: Mayth naadigste
 mandat, som for almüffuen kand publiceris

at de tydsche erre forbeudene med dennomb at handle
 och at de alline med Bergen Byes Børgere schulle
 kiøbslaa och handle, och hiem som aff de tydsche
 inuod forbeud understoar sig med Bergenhus
 lehns inuøbyggere at handle, borgene inuøagen,
 haffue forbeud varene de kiøbbe, och de som
 inuod forbeud selger. Bøede i lige maade effter priitē
 legieme och stadz retten

Paa disse forskuffne poster, Bøgeris inuø-
 danigst eders Kongl: May: ^H naadigst vilde lade
 giøre nogen goet remedie, hiør ved forberørte
 schadelig iorden som forhindru och leebager
 den fattige borgerschaab deris noring och leering,
 allerinuødanigste formodendes eders Kongl: May: ^H
 naadigste och milde Resolution.

Actum Bergen dand 5 May Anno 1655

Eders Kongl May: ^H inuødanigste undersaahter
 hiem. Borgemeester och Raad i di Bergen

Bergen Bergen

Süp. fra Bergen

Norske Innlegg
1654-1656